

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 718. Quænam dentur remedia ad consequenda legata particularia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

fine anni Struv. adff. quand. dies legat. tb. 49. pro fin-
gulis citans plures leges.

**Quest. 715. An & qualiter legatum re-
pudiari possit?**

REsp. primò: repudiari posse legatum extra con-
troverfiam est, circa quod notandum, quòd si
hæres ante legatarii agnitionem vel repudiationem
ab eo factam rem in specie legatam alienaverit, alie-
natio ab initio nulla fuisse censetur; repudiatione
autem facta, ex post facto censetur, quòd aliena-
tio ab initio fuerit valida. l. 15. ff. de reb. dub. quia
res retro putatur fuisse hæredis. Lauterb. inff. de le-
gat. §. 44.

2. Resp. secundò: legatarius tamen legatum pro
parte acquirere, & pro parte repudiare nequit. l. 38.
pr. ff. de legat. 1. idque, ut Lauterb. Sabelli &c. pro-
pter honorem & approbationem ultime voluntatis.
Secus est, si nominatim plures res diverse sint lega-
tæ, & sic plura censentur legata. l. 2. §. 5. ff. eod. in
quo differt ab hærede, cui si plures diverse portiones
hæreditatis relictae, omnes agnoscere vel repudiare
debet. nisi tamen unum ex legatis onus habeat, cum
ferendum non sit, ut, qui lucrum amplectitur, onus
ei annexum contemnat. Sic si universitas legata. v.g.
grex ovium non possunt quædam solum capita vin-
dicari, quia unum censetur legatum. §. 18. Inst. de
legat. l. 2. ff. de legat. 1. Lauterb. cit. §. 44.

**Quest. 716. Qualiter & quando domi-
nium rei legatæ transeat ad legatari-
um?**

REsp. rei in singulari legatæ purè & non in diem
mox ab adita per hæredem hæreditate dominium
transit in legatarium, ipso etiam nesciente, & revoca-
biliter tamen, ita ut, si ipse postmodum conscius re-
licti sibi legati, illud repudiet, censetur nunquam
comparasse illud, si autem acceptet illud, censetur il-
lius dominus, non tantùm ab adita hæreditate, sed &
à morte ipsius testatoris; atque ideo ab eo tempore
debentur ei fructus rei legatæ. de Lugo. de f. & f.
rom. 2. d. 24. n. 238. Unde, ut Idem bene distinguit;
dominium triplex. unum fictum, quod in ordine ad
effectum transmissionis illius ad hæredes legatarii
(quia etiam ante aditam hæreditatem mortuus illud
ad eos transmittit) fingitur habuisse legatarius à mo-
mento mortis testatoris ad aditam usque hæreditatem;
cùm interea revera non sit dominus, ut etiam Lau-
terb. cit. §. 44. Secundum verum ab adita hæredita-
te ad acceptationem usque, sed revocabile, ita ut tunc
in casu revocationis nunquam fuisse dominus cen-
seatur Lauterb. l. c. Tertium irrevocabile, nimirum
post acceptationem. Si verò legetur purè & non in
diem res indeterminata, non transit dominium in le-
gatarium, nec debentur ei fructus rei legatæ, nisi à
tempore, quo hæres fuit in mora rem tradendi. Idem-
que est, quando etiam res determinata legata, sed in
diem, sive certum, sive incertum, vel sub conditione;
ita tamen, ut non transeat dominium tunc in legata-
rium nec debeantur ei fructus, nisi impleta conditio-
ne vel adveniente die. ita de Lugo l. c. qui inde recte
deducit, quòd, si post mortem testatoris moriatur le-
gatarius, cui res determinata purè, adeoque statim
danda, legata, transmittatur ad hæredes ejus legatum.
si verò ei legata res incerta, sed purè & non in diem
incertum, transferatur ad ejus hæredes, non quidem
dominium rei legatæ, utpote quod necdum habue-
rat, sed jus, ut eis solvatur legatum cum hypoheca
in universa hæreditate. si legata res, sive certa, sive in-
determinata sub conditione vel in diem incertum,

R. P. Lenr. Jur. Can. Lib. III.

quæ conditio vel dies moriente legatario necdum e-
venerat, nihil transmittitur ad hæredes illius, sed ex-
spirat legatum; quia nunquam ei debitum fuerat.
fecus, si res in diem certum legata; cùm quia tunc
debetur, legatum absolute, etsi tunc necdum solven-
dum, sed postea, & ideo jus illud transmittitur ad hæ-
redes legatarii, quem tamen semper necesse est su-
pervixisse testatori.

**Quest. 717. An & qualiter legatarius
propria autoritate legata accipere
eorumque dominium usurpare possit?**

REsp. tamen si dominium rei legatæ fictum à morte
testatoris; quin & verum ab adita hæreditate se-
cundùm jam dicta spectet ad legatarium, & inter-
dum ipso jure sola legis dispositione transeat ad il-
lum, ita ut nullo momento maneat apud hæredem,
illud tamen seu ejus possessionem propria autori-
tate arripere seu usurpare non licet. de Lugo. l. c. n.
240. Lauterb. adff. de legat. & fideicom. §. 42. Sed
illud seu potius ejus possessio expectanda & præ-
standa ab hærede secundùm dicta & declarata supra
ad initium hujus §. de definitione legati particula-
ris. ita etiam, ut si defacto à legatario occupatum
fuerit, hæres illud per interdictum quod legatorum
avocare possit per l. 1. §. 1. ff. quod legator. Lauterb.
l. c. quin & legatarius jure suo privetur legatumque
hæredi amittat. l. 5. c. de legat. Clarus. §. testamen-
tum. q. 68. in jure notissimum esse dicens. de Lugo.
Lauterb. l. c. cu. Carpz. f. F. p. 3. c. 13. def. 30. &
quamvis hanc penam amissionis legati tunc solum
procedere velint, quidam per cit. l. 1. §. rediguntur
quando legatarius post aditam hæreditatem illud u-
surpavit (ita ut, si id fecerit ante aditionem, tantùm
cogatur reddere, quod accepit, ut postea illud ab hæ-
rede accipiat; rectius tamen alios sentire, quòd in
utroque casu pena illa locum habeat, cum Molin.
d. 194. asserit de Lugo l. c. ubi etiam, quòd ea pena
ante sententiam Judicis non incurrat; quin &
omnino non incurrat, ubi legatarius sine sua cul-
pa illud accepit & usurpavit, ut si nemo erat, a quo
illud peteretur; vel si testator ad hoc expresse vel ta-
cite facultatem fecerat. De Lugo, Lauterb. LL.
cu. & posse testatorem ad hoc facultatem concedere,
Clarus l. c. citatis dicit esse communem. uti etiam te-
statorem posse per constitutum à se possessorium, vel
etiam rem legatam tradendo mortem suam præveni-
re, & tunc legatarium estimationem petere non posse,
nisi aliud conjectura fortior doceat, cum citatis à
se Brunem. & Stryckio asserit Lauterb. ubi tamen
hæres rem legatam possidens, legatario volenti pro-
pria autoritate eam apprehendere virtute licentiæ
sibi ad hoc à testatore concessæ, resistere non posse
legatarium & etiam per vim eam apprehendere,
Clarus l. c. dicit esse quoque communem. si tamen
etiam legatarius rem legatam propria autoritate
accepisset citra vim, etsi male fecisset, non teneri ta-
men eum in conscientia restituere, tradit apud de Lu-
go. Vasq. de testam. c. 8. §. 3. dub. 6.

**Quest. 718. Quenam dentur reme-
dia ad consequenda legata particula-
ria?**

REsp. primò: dantur ad illa consequenda tria
juris remedia ordinaria: nimirum actio in rem,
actio hypothecaria, & actio personalis ex quasi con-
tractu. §. 2. in fin. Inst. de legat. & ibi Brunem.
Lauterb. inff. de legat. §. 43. quæ tamen tria remedia
ordina-

ordinaria qualiter locum non habeant in fideicommissio seu legato universalis, dictum est §. *proced.* Per actionem in rem tamen principaliter, non tamen solum, ut volunt alicui, intelligitur rei vindicatio; cum plures aliarum actiones reales sub ea comprehendantur. Dum enim res incorporalis vel aliud jus in re legatum est, post ejus agnitionem non competit rei vindicatio, sed actio ex tali jure descendens. V. g. servitute legata, confessoria directae; si aliud jus legatum, datur actio utilis. Sed neque actio in rem in omnibus legatis speciebus, nec semper locum habet, sed saltem, si legatarius dominium aliudve jus in re quaesitum fuerit; cum ea supponat jus in re competens legatario.

2. Actio hypothecaria vel quasi serviana legatario in omnibus defuncti bonis concessa in securitatem legati. *l. 1. c. comm. de legat.* Lauterb. *l. c.* §. 46, dicens actionem hanc juri ff. incognitam beneficio Justiniani acceptam ferendam. Competit autem haec hypotheca à tempore mortis testatoris etiam in legato conditionato. Lauterb. §. 46. non tamen in re legata. Arg. *l. 64. ff. de furt.* nec in bonis haeredis aut alterius propriis onerati legato; sed tantum in bonis, quae ad personas gravatas à testatore pervenerunt. Lauterb. *l. c.* datur haec actio contra singulos haeredes, etiam tertium possessorem. §. 7. *Inst. de act. l. 18. c. de pignor. l. 12. c. de distract. pign.* qui tamen gaudet beneficio excussionis. Lauterb. *l. c.* non tamen datur contra singulos haeredes in solidum, sed dividitur inter plures, licet jus pignoris sit indivisibile. *l. 65. ff. de evict.* cum hoc jus pignoris non tam haereditarium, quam rebus haereditariis primum, & quidem singulis haereditum portionibus pro rata debiti à lege impositum. Lauterb. cum Franzk. *ad ff. de pignor. n. 37.* nec datur contra creditores defuncti hypothecarios; hi enim omnes etiam chirographarii nudi legatariis & fideicommissariis praefertur; eo quod legatum est donatio, quilibet autem de suo tantum debet esse liberalis; & creditores certent de damno vitando, legatarii de lucro quaerendo juxta *L. fin. §. 4. c. de jur. delib.* nec denique legata debentur nisi deducto aere alieno. §. *fin. Inst. de leg. falsid. l. 6. c. eod.* Carpz. *p. 3. c. 13. d. 18.* Mævius. *p. 7. decis. 246.* Lauterb. *l. c.*

3. Tertia est actio personalis & speciali nomine dicta actio ex testamento; eo quod jure veteri legata non nisi testamento relinquebantur, & testamentum erat causa sine qua non; retentoque hoc nomine etiam hodie, & si legata nunc ex quavis ultima voluntate ipsaque obligatio non ex testamento, sed ex quasi contractu, agnitione nimirum ultimae voluntatis oriatur. conceditur legatarius adversus haeredes aliasve personas oneratas ad legata consequenda, de cujus actionis causa efficiente proxima de qua ejus objecto, subjecto, exercitio vide Lauterb. §. 48. *Et plurib. seq.*

Quest. 719. An, à quibus, quibus, quorum & qualiter legatorum causa caveatur?

1. Resp. primò: cum legati (idem est de fideicommissis) per conditionis vel diei adjectionem extraditio quandoque suspendatur, ne interea re legata vel per fideicommissum relicta dilapidata per haeridem eoque non existente solvendo, legatum vel fideicommissum intercidat, haeres, qui possessioni bonorum incumbit, cautionem interponere debet. *l. 1. §. 2. ff. ut legator. servandor. l. 12. ff. qui satisd. cog.* cautio haec est, qua onerati legatis vel fideicommissis

dati fideiussoribus cavent legato aut fideicommissio honoratis, seu ultima voluntate relicta eo tempore, quo testator voluit praefituros, dolumque malum abfuturum. Lauterb. *in ff. legator. servandorum §. 2.* Dicitur etiam stipulatio pratoria, quia à Pratore introducta *cit. l. 1. §. 2.*

2. Resp. secundò: ad eam praestandam tenentur omnes legatis & fideicommissis gravati eorumque substituti haeredes & successores, cujuscunque dignitatis & facultatum sint. pro ut haec habentur *cit. §. 1. 6. 12.* etiam dum nulla adest suspicio futurae dilapidationis seu consumptionis Carpz. *7. F. c. 3. d. 38. n. 8.* Peregr. *de fideicom. a. 40. n. 10.* Muller. *in ff. ut legat. vel fideicom. th. §. 1.* Brunem. *ad l. 1. ff. eod. dicens esse speciale, quod haeres locupletis cavere teneatur.* Lauterb. *l. c.* §. 3. *Et DD.* communiter ad *l. 12. ff. qui satisd. cog.* ita ut nec rerum immobilium possessores ab ea sint liberi. non tamen ultra vires gravandi, Caterum praedictae personae offerre non tenentur cautionem, sed tunc demum eam praestare, si postulata à legatariis vel fideicommissariis; & quidem ante, non post contestatam litem. *l. 1. §. 9. ff. ut legat. vel fideicom.* Lauterb. *ibid.* §. 4. Liberantur autem ii à praestanda cautione in sequentibus casibus. Primò si ea remissa haeredi à testatore. Faber. *in eod. l. 6. cit. 29. def. 1.* Muller. *th. §. 1.* Lauterb. *l. c.* §. 8. idque vel expresse prohibendo, vel haeredi dando licentiam bona pro libitu alienandi, Carpz. *l. 6. resp. 31. n. 1.* Lauterb. *l. c.* §. 8. cautio autem tunc condici potest juxta *l. 1. ff. ut in possession. leg.* Lauterb. *l. c.* Muller. *l. c. th. §. 3.* idque speciali favore ultimarum voluntatum ne frustrentur. accipiendaque haec remissio quò ad primum cautionis membrum, non quò ad posterius de dolo malo ab futuro. Item si cautio remissa à legatario; qua fortè nullus dilapidationis est metus. Secundò, si haeres in continenti offerat manifestam probationem nihil deberi. Tertio si haeres haereditatem non adit. Quarto si Fiscus successit, *l. 1. §. 18. ff. ut legator. servandor.* quia is semper futurus solvendo praesumitur. quam tamen praesumptionem tanquam praesumptionem juristantium probationem admittere ait Lauterb. Quindò si legatarius pendente conditione deceferit. *cit. l. 1. §. 14.* Sextò in tantum liberantur per privilegium republicae, quae nude reponunt voluntati defuncti statum iri. *l. 6. §. 1. ff. eod.*

3. Resp. ad tertium: praestatur cautio omnibus legatariis & fideicommissariis, etiam universalibus eorumque substitutis. *l. 13. ff. qui satisd. cog.* Item successoribus. *l. 1. §. 14. ff. §. l. 4. c. ut legat. & fideicom.* Legatariorum procuratoribus specialiter ad hoc constitutis. *cit. l. 1. §. 4.* iisque, quorum juri legatarii subjecti, sed sub conditione, de qua *cit. l. 1. §. fin.* Si pluribus res eadem relicta, vel plures de ea contendunt, cavendum omnibus. *l. 3. & 16. ff. ut legat. vel fideicom.* & quidem priores in successione hanc cautionem petere debent. *l. 69. §. 3. ff. de legat. 3.* ut autem dicta persona postulare possint cautionem, quin & aditionem haereditatis, ut Muller. *l. c.* debent probare legatum vel fideicommissum, non quidem plene & in processu judicario, sed solum summarie per exhibitionem scripturae, in qua relictum affirmatur. *l. 5. §. 2. ff. ut legat. vel fideicom.* unde nec Judex desuper subtiliter cognoscere debet. *l. 1. c. eod.* Muller. Lauterb. *LL. cit.* cum in causis summaris exceptiones altioris indaginis non admittantur. nisi tamen quis in continenti certo & evidenter probare vellet, nullo modo legato vel fideicommissio locum esse. Lauterb. *l. c.* §. 5. cum Carpz. *7. F. p. 1. c. 8. def. 17.*

4. Resp.